АНЫҚТАМА

5-7 сынып білім алушылары арасында құқықбұзушылықтың алдын алу бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізу туралы
2025-2026 оқу жылы

2025-2026 оқу жылында 5-7 сынып білім алушылары арасында құқықбұзушылықтың алдын алу, оқушылардың құқықтық сауаттылығын арттыру, мектептің ішкі тәртіп ережелерін сақтауға тәрбиелеу және қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру мақсатында түсіндірме жұмыстары жүргізілді.

Іс-шараның мақсаты:

Білім алушыларға құқықбұзушылықтың алдын алу туралы жас ерекшеліктеріне сай түсінік беру, өз құқықтары мен міндеттерін білуге үйрету, тәртіп ережелерін сақтауға тәрбиелеу және жағымсыз әрекеттердің алдын алу.

Міндеттері:

• білім алушыларға құқық және міндет ұғымдарын түсіндіру;

• мектептің ішкі тәртіп ережелерін сақтау қажеттігін түсіндіру;

• қоғамдық орындарда өзін дұрыс ұстау мәдениетін қалыптастыру;

• төбелес, жанжал, қорқыту және кемсіту әрекеттерінің алдын алу;

• буллинг пен кибербуллингтің зиянын түсіндіру;

• бөтеннің мүлкіне зиян келтірмеу қажеттігін түсіндіру;

• сабаққа себепсіз қатыспаудың алдын алу;

• интернетті қауіпсіз пайдалану ережелерін түсіндіру;

• қиын жағдайларда сенімді ересек адамнан көмек сұрауға үйрету.

Өткізілген күні: «21» қыркүйек 2025 жыл

Өткізілген орны: Акт зал

Қамтылған сыныптар: 5-7 сыныптар

Іс-шара түрі: ақпараттық-түсіндіру, профилактикалық әңгіме

Түсіндірме жұмысының барысы

Түсіндірме жұмысы барысында білім алушыларға «құқық», «міндет», «тәртіп», «жауапкершілік» ұғымдары жас ерекшеліктеріне сәйкес қарапайым тілмен түсіндірілді.

Оқушыларға әр адамның өз құқықтары болғанымен, басқа адамдардың құқықтарын құрметтеу және белгіленген тәртіп ережелерін сақтау міндеті бар екендігі айтылды.

Мектептегі тәртіп ережелерін сақтау, мұғалімдерді, қызметкерлерді және сыныптастарды құрметтеу, сабаққа уақытында келу, мектеп мүлкіне ұқыпты қарау қажеттігі түсіндірілді.

Білім алушыларға қоғамдық орындарда өзін мәдениетті ұстау, дау-дамайға араласпау, төбелес пен жанжалдан аулақ болу, басқа адамдарды қорламау және кемсітпеу жөнінде түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

Буллингтің алдын алу

Кездесу барысында білім алушыларға буллинг ұғымы түсіндіріліп, біреуді мазақтау, кемсіту, қорқыту, әдейі оқшаулау немесе күш көрсету дұрыс емес екендігі айтылды.

Оқушыларға сыныптастарымен достық және сыйластық қарым-қатынас орнату, бір-бірінің ерекшеліктерін құрметтеу қажеттігі түсіндірілді.

Буллинг жағдайына тап болған немесе оған куә болған жағдайда мәселені жасырмай, сынып жетекшісіне, ата-анасына, педагог-психологке, әлеуметтік педагогке немесе басқа да сенімді ересек адамға хабарлау керектігі айтылды.

Киберқауіпсіздік бойынша түсіндіру

Білім алушыларға интернет пен әлеуметтік желілерді пайдалану кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау қажеттігі түсіндірілді.

Атап айтқанда:

• бейтаныс адамдармен абайлап қарым-қатынас жасау;

• жеке мәліметтерді жарияламау;

• құпиясөздерді басқа адамдарға бермеу;

• күмәнді сілтемелерді ашпау;

• бейтаныс адамдардан келген хабарламаларға сақтықпен қарау;

• интернетте басқа адамдарды қорламау;

• күмәнді немесе қорқыту сипатындағы хабарламалар болған жағдайда ата-анаға немесе мұғалімге айту қажеттігі түсіндірілді.

Жағдаяттық тапсырмалар

Білім алушыларға күнделікті өмірде кездесуі мүмкін бірнеше жағдаяттар ұсынылып, оларды дұрыс шешу жолдары талқыланды.

Мысалы:

• сыныптасыңды басқа оқушылар мазақтаса, не істеу керек;

• біреу төбелеске шақырса, қалай әрекет ету қажет;

• интернет арқылы бейтаныс адам жеке мәлімет сұраса, не істеу керек;

• мектеп мүлкіне зиян келтірілген жағдайда қандай әрекет жасау керек;

• досың қиын жағдайға тап болса, оған қалай көмектесуге болады.

Білім алушылар өз пікірлерін білдіріп, ұсынылған жағдаяттардың шешімдерін талқылады.

Қорытынды

Жүргізілген түсіндірме жұмыстары барысында 5-7 сынып білім алушыларына құқықбұзушылықтың алдын алу, мектеп тәртібін сақтау, өз құқықтары мен міндеттерін білу, буллинг пен кибербуллингке жол бермеу және қауіпсіз мінез-құлық туралы қажетті ақпарат берілді.

Білім алушыларға кез келген келеңсіз жағдайды күш қолдану арқылы шешуге болмайтыны, мәселені бейбіт жолмен шешу және қажет болған жағдайда ересектерден көмек сұрау керектігі түсіндірілді.

Қорытынды бойынша, 5-7 сынып білім алушылары арасында құқықбұзушылықтың алдын алу бағытында ақпараттық-түсіндіру жұмыстары жүргізілді. Оқушылардың құқықтық мәдениетін қалыптастыру және құқықбұзушылықтың алдын алу бойынша жұмыстар оқу жылы бойы жүйелі түрде жалғастырылатын болады.

Әлеуметтік педагог: _____

Педагог-психолог: _____

Сынып жетекшілері: _____